

কৃষক ৰাইজলৈ গোহাৰি

আমাৰ এই 'ঘৰে - পথাৰে' পত্ৰিকাখনৰ ই-সংস্কৰণ মুকলি কৰা হৈছে। গতিকে কৃষক ৰাইজে আমাৰ ৱেব চাইট www.aau.ac.in লগ অন কৰি 'ঘৰে-পথাৰে' ই-সংস্কৰণৰ সুবিধা গ্ৰহণ কৰিব পাৰিব।

মুখ্য সম্পাদক
'ঘৰে-পথাৰে'

সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালকালয়
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

ঘৰে-পথাৰে

পষেকীয়া কৃষি পত্ৰিকা
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

এই সংখ্যাত আছে -

বিষয়	পৃষ্ঠা
☐ শস্য ক্ষেত্ৰত ৰাসায়নিক..	২
☐ চলিত মাহৰ সম্ভাৱ্য কীট-পতংগ..	২
☐ আমাৰ একাষাৰ	৩
☐ মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম	৩
☐ উদ্যান শস্য	৩

□ ৪৪ তম বছৰ □ সংখ্যা ২ □ ১৬ জানুৱাৰী, ২০২৩ □ ১-১৫ মাঘ ১৯৪৪ শক □ মূল্য - ১.০০ টকা

GHARE - PATHARE

PMG - 19 of 2005 - 06

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উল্লেখযোগ্য সফলতা কুকুৰা মাংস সংসাধনৰ প্ৰযুক্তি কৌশল উদ্ভাৱন

পশুপালন আৰু পশু চিকিৎসা বিজ্ঞান তথা ইয়াৰ আনুষংগিক দিশত দীৰ্ঘদিনীয়া গৱেষণা আৰু পৰিকল্পনাৰে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে পশুপালনৰ ক্ষেত্ৰত আশাৰ বতৰা কঢ়িয়াই আনিছে। বিশ্ববিদ্যালয়খনে অসমীয়া থলুৱা কুকুৰাৰ মাংসৰ পৰা মূল্য সংযোজিত সামগ্ৰী, অসম তথা দেশৰ প্ৰাস্তীয় কৃষকে পশু ৰোগৰ ক্ষেত্ৰত লাভ কৰা অসুবিধা দূৰ কৰাৰ বাবে নতুন ঔষধ, কুকুৰা তথা পোহনীয়া জন্তুৰ বাবে বিশেষ খাদ্য আৰু হাঁহ কুকুৰাৰ নিউকেষ্টেল ৰোগৰ থামোষ্টেবল ভেকচিন উদ্ভাৱন কৰি ঈৰ্ষণীয় সফলতা লাভ কৰিছে। এই সফলতাৰ পাছত ২০২৩ বৰ্ষৰ আৰম্ভণিৰ পৰা আটাইকেইবিধ প্ৰযুক্তিৰে বাণিজ্যিক উৎপাদনৰ বাবে ভিন্ন উৎপাদক প্ৰতিষ্ঠান আৰু কোম্পানীৰ সৈতে চাৰিখন বুজাবুজি চুক্তি স্বাক্ষৰিত হৈছে। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য ড° বিদ্যুৎ চন্দন ডেকাই যোৱা ৩১ ডিচেম্বৰত এই

বিষয়ে প্ৰকাশ কৰি কয় যে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অন্তৰ্গত খানাপাৰাৰ পশু চিকিৎসা বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়ৰ গৱেষকসকলে লাভ কৰা এই সফলতাই অসমৰ পশুপালন আৰু পশু চিকিৎসাৰ দিশত বৈপ্লৱিক পৰিৱৰ্তন আনিব বুলি আশা কৰা হৈছে। উল্লেখ্য, এ এ ইউ ভেট চিকেন পাউদাৰ নামৰ কুকুৰাৰ মাংসৰ পৰা বিশেষভাৱে প্ৰস্তুত কৰা পাউডাৰবিধ ব্যৱহাৰ কৰি বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ মূল্য সংযোজিত খাদ্য সামগ্ৰী প্ৰস্তুত কৰিব পৰা যাব। প্ৰয়োজন অনুসৰি এই পাউদাৰ বিভিন্ন মাত্ৰাত যোগ কৰি ভূজিয়া, বিস্কুট, চুপ, চাটনি, শিশুৰ খাদ্য, ৰুগীয়া আৰু গৰ্ভৱতী মহিলাৰ বাবে পুষ্টিৰ খাদ্য তৈয়াৰ কৰিব পৰাকৈ প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। তদুপৰি ইয়াৰ আটাইতকৈ সুবিধাজনক দিশ হ'ল যে ইয়াক সংৰক্ষণ কৰি ৰাখিবৰ বাবে শীতলীকৰণৰ ব্যৱস্থাৰ প্ৰয়োজন নাই। সাধাৰণ বায়ু প্ৰতিৰোধী পেকেট অথবা পাত্ৰত দুমাহৰ বাবে আৰু

ভেকুৰাম পেকেজিং কৰি প্ৰায় ছমাহলৈ ইয়াক সংৰক্ষণ কৰি ৰাখিব পাৰিব। আনহাতে এ এ ইউ মাস নামৰ পশুৰোগৰ ঔষধ বিধৰ জৰিয়তে সংগঠিত পামত বা প্ৰাস্তীয় কৃষকে নেমাটোড পৰজীৱীৰ দ্বাৰা আক্ৰান্ত হৈ হোৱা পশু ৰোগৰ পৰা সকাহ পাব। মূলতঃ কুকুৰাৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰা এ এ ইউ ভেট ডগ লোফ নামৰ খাদ্যবিধে পোহনীয়া জীৱ-জন্তুক অনুকূল পুষ্টি প্ৰদান কৰিব। হাঁহ-কুকুৰাৰ নিউকেষ্টেল ৰোগৰ বিৰুদ্ধে উদ্ভাৱন কৰা থামোষ্টেবল ভেকচিনে হাঁহ-কুকুৰাৰ ৰোগ নিৰাময়ত দেশৰ পশুপালন খণ্ডকেই উজ্জীৱিত কৰিব বুলি আশা কৰা হৈছে। এই ভেকচিনটো পুনেৰ ভেট্ৰি বায়'লজিকেলছ প্ৰাইভেট লিমিটেডৰ জৰিয়তে মূল্যায়ন আৰু বাণিজ্যিকীকৰণৰ দিশত আগবাঢ়িছে। ইফালে বিশ্ববিদ্যালয়খনৰ সামূহিক বিজ্ঞান মহাবিদ্যালয়ে দীৰ্ঘদিনীয়া গৱেষণাৰে মুগা বস্ত্ৰৰ আৰু খাদ্য সংসাধনৰ দিশত সাফল্য

(৪ পৃষ্ঠাৰ ২ কলমত চাওক)

“সমৃদ্ধিৰ পল্টী”ৰ হাঁহ-কুকুৰা প্ৰকল্পৰ স্থান পৰিদৰ্শন অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্যৰ

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে অসম চৰকাৰৰ ৰাজ্যিক উদ্ভাৱন আৰু ৰূপান্তৰ আয়োগৰ জৰিয়তে ৰূপায়ণ

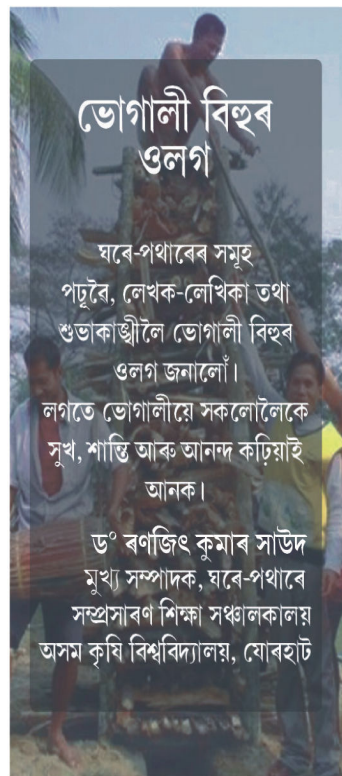
অৰ্থনৈতিক সবলীকৰণৰ বাবে অভিনৱ পদ্ধতিৰে ৰূপায়ণ কৰা এই আঁচনিৰ অধীনত কামৰূপ(ম) জিলাৰ ডিমৰীয়া

কৰা “সমৃদ্ধিৰ পল্টী” শীৰ্ষক প্ৰকল্পটো যোৱা ৬ জানুৱাৰী তাৰিখে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য ড° বিদ্যুৎ চন্দন ডেকাই পৰিদৰ্শন কৰি শেহতীয়া অগ্ৰগতি পৰ্যবেক্ষণ কৰে। গ্ৰাম্য মহিলাৰ

উন্নয়ন খণ্ডৰ অন্তৰ্গত গোৰিয়াঘুলি ব্লকটোৰ অধীনত এই আঁচনি ৰূপায়ণ কৰা হৈছে। আঁচনিখনৰ জৰিয়তে এখন এখন আদৰ্শ কণী উৎপাদন কৰা গাওঁ গঢ় দিয়াৰ বাবে

(৪ পৃষ্ঠাৰ ২ কলমত চাওক)

ভোগালী বিহুৰ ওলগ

ঘৰে-পথাৰেৰ সমূহ পঢ়ুৱৈ, লেখক-লেখিকা তথা শুভাকাঙ্ক্ষীলৈ ভোগালী বিহুৰ ওলগ জনালোঁ। লগতে ভোগালীয়ে সকলোলৈকে সুখ, শান্তি আৰু আনন্দ কঢ়িয়াই আনক।

ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ
মুখ্য সম্পাদক, ঘৰে-পথাৰে
সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালকালয়
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

অচিৰেই মুগা কিটৰ সহায়ত চিনাক্ত হ'ব নকল মুগাবস্ত্ৰ সোণালী সূতাৰ ভেজালকৰণ প্ৰতিৰোধৰ অভিনৱ পদক্ষেপ কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ

ছাঁতে শুকুৱা মুঠিতে লুকুৱা অসমৰ ঐতিহ্যমণ্ডিত মুগাৰ কাপোৰ আৰু মুগা সূতাৰ বিশুদ্ধতা পৰীক্ষাৰ এক অভিনৱ প্ৰযুক্তি কৌশল উদ্ভাৱন কৰিছে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে। অচিৰেই মুগাৰ কাপোৰ আৰু মুগাৰ সূতাৰ বিশুদ্ধতা পৰীক্ষা কৰিব পৰা এবিধ কিট বজাৰত উপলব্ধ হ'ব। ইয়াৰ লগে লগেই বিশ্বৰ কেৱল অসমতহে উৎপাদন হোৱা সোণালী সূতাৰ বস্ত্ৰ হিচাপে খ্যাত মুগাৰ কাপোৰ ভেজালকৰণ প্ৰতিৰোধ কৰাটো সম্ভৱ হ'ব। ইয়াৰ আগলৈকে মুগাৰ কাপোৰ বা মুগা সূতাৰ বিশুদ্ধতা পৰীক্ষা কৰাৰ কোনো ব্যৱস্থা নাছিল। ফলত অসাধু ব্যৱসায়ীয়ে মুগা বস্ত্ৰৰ বিভিন্ন নকল সূতা ব্যৱহাৰ কৰি উৎপাদন কৰা মুগাৰ

কাপোৰে মুগা শিল্পৰ বাণিজ্যিক দিশৰ ক্ষেত্ৰত গুৰুতৰ ক্ষতিৰ সৃষ্টি কৰিছিল। অৱশেষত অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বস্ত্ৰ আৰু পোছাক ডিজাইনিং বিভাগে দীৰ্ঘদিন ধৰি নিৰন্তৰ গৱেষণাৰ অন্তত উদ্ভাৱন কৰি উলিয়াইছে মুগাৰ কাপোৰ আৰু মুগাৰ সূতাৰ বিশুদ্ধতা পৰীক্ষাৰ এই সহজ আৰু অভিনৱ প্ৰযুক্তি কৌশল। বিশ্ববিদ্যালয়খনৰ সামূহিক বিজ্ঞান অনুযায়ৰ বস্ত্ৰ আৰু পোছাক ডিজাইনিং বিভাগে উদ্ভাৱন কৰা এই মুগাৰ বিশুদ্ধতা পৰীক্ষাৰ বিশেষ কিটেৰে বিজ্ঞানৰ সামান্য জ্ঞান থকা ব্যক্তিয়েই নিৰ্ধাৰণ কৰিব পাৰিব মুগাৰ কাপোৰ বা সূতাৰ বিশুদ্ধতা। জানিব পৰামতে এই কিটেটোত থকা সৰ্জুলিৰে

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমত চাওক)

ধানখেতিৰ শেহতীয়া প্ৰযুক্তিৰ উচ্চ প্ৰশিক্ষণৰ বাবে ফিলিপাইনছৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানলৈ অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শিক্ষার্থীৰ দল

ফিলিপাইনছৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানত কৃষি শিক্ষা আৰু গৱেষণা ক্ষেত্ৰৰ উচ্চ শিক্ষা আহৰণৰ জৰিয়তে দক্ষতা বৃদ্ধিৰ বাবে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ এটা শিক্ষার্থীৰ দল যোৱা ৭ জানুৱাৰী তাৰিখে ফিলিপাইনছলৈ ৰাওনা হৈছে। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অন্তৰ্গত যোৰহাট কৃষি মহাবিদ্যালয় আৰু বিশ্বনাথ কৃষি মহাবিদ্যালয়ৰ ১০ গৰাকী শিক্ষার্থীৰ এই দলটোৱে ফিলিপাইনছৰ মেনিলাৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানটোত সম্পূৰ্ণ দুমাহজোৰা

বিশেষ উচ্চ প্ৰশিক্ষণ গ্ৰহণ কৰিব। বিশেষকৈ বীজ প্ৰক্ৰিয়াকৰণ আৰু নিয়মিত বীজৰ স্বাস্থ্য পৰীক্ষা তথা সংৰক্ষণৰ দিশত শেহতীয়া প্ৰযুক্তিগত উন্নয়ন আৰু সম্প্ৰসাৰণৰ উচ্চ প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচীত অংশ গ্ৰহণ কৰিব। শিক্ষার্থীৰ দক্ষতা বৃদ্ধি কাৰ্যসূচীৰ অধীনত বিশ্ব বেংকৰ পুঁজিৰে ভাৰতীয় কৃষি গৱেষণা পৰিষদৰ জৰিয়তে ৰূপায়িত ৰাষ্ট্ৰীয় কৃষি উচ্চ শিক্ষা প্ৰকল্প (নাহেপ)ৰ অধীনত হাতত লোৱা এই কাৰ্যসূচীৰ আৰম্ভণিতে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ উপাচার্য ড° বিদ্যুৎ চন্দন

(৪ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমত চাওক)

শস্য ক্ষেত্ৰত ৰাসায়নিক, জৈৱিক আৰু জীৱাণুসাৰৰ সমন্বিত প্ৰয়োগ

যোৱা কেইটা দশকত আমাৰ দেশে শস্য উৎপাদনৰ ক্ষেত্ৰত উল্লেখনীয় অগ্ৰগতি লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। ১৯৫০-৫১ চনত আমাৰ দেশত মাত্ৰ ৫০ নিযুত টন শস্য উৎপাদনৰ বিপৰীতে ১৯৯৩-৯৪ চনত ১৯১ নিযুত টন শস্য উৎপাদন হয়। এই উৎপাদনৰ মূলতে হ'ল কৃষি ক্ষেত্ৰত উদ্ভাৱন হোৱা উন্নত কলা-কৌশল আৰু শস্য উৎপাদনত এইবিলাকৰ প্ৰয়োগ। অৱশ্যে দ্ৰুত গতিত বৃদ্ধি হোৱা আমাৰ দেশৰ জনসাধাৰণৰ খাদ্যৰ চাহিদা পূৰণ কৰিবলৈ আমাৰ শস্য উৎপাদন বৃদ্ধিৰ প্ৰচেষ্টা অহৰহ চলাই থাকিব লাগিব। আমাৰ দেশৰ সম্ভাৱ্য প্ৰায় আটাইবোৰ মাটিতে খেতি কৰা হয়। গতিকে আৰু অধিক মাটি খেতিৰ অন্তৰ্ভুক্তি কৰাৰ স্থল নাই বুলিলেও হয়।

আমাৰ খেতিৰ উপযোগী যিখিনি মাটি আছে সেই মাটিখিনিৰ পৰা কেনেকৈ অধিক শস্য উৎপাদন কৰিব পৰা যায় তাৰ বাবে প্ৰচেষ্টা চলোৱাটোহে বৰ্তমান সময়ত মন কৰিবলগীয়া দিশ। শস্য ক্ষেত্ৰত অধিক উৎপাদনক্ষম জাতৰ ব্যৱহাৰ, সময়মতে শস্য পৰিচৰ্যা, একে ডবা মাটিতে বছৰেকত একাধিক শস্যৰ খেতি কৰা, শস্যৰ লগতে মীন পালন, জীৱ-জন্তু পালন, মৌমাখি পালন আদি সমান্তৰালভাৱে বা ক্ৰম অনুসাৰে কৰিব পৰা দিশত বৰ্তমান গুৰুত্ব দিয়াটো

প্ৰয়োজন হৈছে। শস্য ক্ষেত্ৰৰ পৰা অধিক উৎপাদন কৰিবলৈ হ'লে মাটিৰ উৰ্বৰতা আৰু স্বাস্থ্যৰ প্ৰতি যতন লোৱাটোও আৱশ্যকীয় বিষয়। সঘনাই শস্যকৰণ, ভূমি চহোৱা, ভূমিক্ষয়, অতিবৃষ্টি আদিৰ ফলত আমাৰ খেতি মাটিৰ উৰ্বৰতা সহজেই লোপ পায় আৰু মাটিৰ শস্য উৎপাদন ক্ষমতাও কমি যায়। সেয়েহে মাটিত সাৰ প্ৰয়োগৰ আৱশ্যকতাও দিনকদিনে বৃদ্ধি পায়।

বিগত দশক কেইটাত মাটিৰ উৰ্বৰতা বৃদ্ধিৰ বাবে প্ৰধানকৈ ৰাসায়নিক সাৰৰ ব্যৱহাৰৰ ওপৰত অধিক গুৰুত্ব দিয়া হৈছিল। অৱশ্যে অসমৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰতি হেক্টৰ মাটিত বছৰি ব্যৱহাৰ কৰা ৰাসায়নিক সাৰৰ পৰিমাণ ভাৰতবৰ্ষৰ আন ৰাজ্যৰ তুলনাত নিচেই কম। গৱেষণাৰ পৰা দেখা যায় যে অকল ৰাসায়নিক সাৰ ব্যৱহাৰৰ দ্বাৰা মাটিৰ উৰ্বৰতা বৰ্দ্ধা কৰাটো সম্ভৱ নহয় আৰু পাৰিপাৰ্শ্বিকতাৰ দিশৰ পৰাও অনুকূল নহয়। বৰ্তমান সময়ত বহনক্ষম কৃষি বিকাশৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হৈছে। এনে কৃষি পদ্ধতিত শস্য উৎপাদনত প্ৰয়োজনীয় উপাদানসমূহ সুপৰিকল্পিতভাৱে ব্যৱহাৰৰ দ্বাৰা প্ৰতিডবা মাটিৰ পৰা উচ্চমানযুক্ত অধিক শস্য উৎপাদন কৰাৰ লগতে ভৱিষ্যতৰ বাবে এই উপাদানসমূহ ব্যৱহাৰৰ উপযোগীকৈ ৰখাৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া হয়। বৰ্তমান ৰাসায়নিক সাৰৰ মূল্য দ্ৰুত গতিত বাঢ়িব লাগিছে। তাৰ উপৰি

এনেবিধ সাৰ সময়মতে কৃষকৰ সহজলভ্য নহ'বও পাৰে।

ৰাসায়নিক সাৰে শস্যৰ সকলোবিধ অত্যৱশ্যকীয় মৌলৰ যোগান ধৰিব নোৱাৰে। অৱশ্যে শস্য ক্ষেত্ৰত শস্যৰ বেছিকৈ প্ৰয়োজন হোৱা নাইট্ৰ'জেন, ফছফৰাছ আৰু পটাছ ভাগৰ যোগান ধৰিবৰ বাবে ৰাসায়নিক সাৰৰ ব্যৱহাৰ অপৰিহাৰ্য। আমাৰ দেশত চাহিদা অনুযায়ী উৎপাদিত ৰাসায়নিক সাৰৰ পৰিমাণ যথেষ্ট কম। ১৯৯৯-২০০০ চনত আমাৰ দেশত প্ৰায় ২৮.৮ নিযুত টন ৰাসায়নিক সাৰৰ প্ৰয়োজন হয়। আনহাতে আমাৰ সম্ভাৱ্য উৎপাদনৰ পৰিমাণ হৈছে ২১.৩ নিযুত টন। অৰ্থাৎ ২০০০ চনত আমাৰ প্ৰায় ৭.২ নিযুত টন ৰাসায়নিক সাৰৰ প্ৰয়োজন হয়। গতিকে ৰাসায়নিক সাৰৰ পৰিপূৰক বা অনুপূৰক হিচাবে জৈৱিক আৰু জীৱাণুসাৰৰ ব্যৱহাৰৰ ওপৰত যথেষ্ট গুৰুত্ব দিয়াৰ প্ৰয়োজন হৈছে।

গৱেষণাৰ পৰা দেখা যায় যে জৈৱিক আৰু জীৱাণুসাৰৰ ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে আমাৰ শস্যৰ বাবে অনুমোদিত ৰাসায়নিক সাৰৰ ২৫-৫০ শতাংশ বাহি কৰাৰ স্থল আছে। তদুপৰি জৈৱিক সাৰৰ ব্যৱহাৰৰ ফলত মাটিৰ ভৌতিক, ৰাসায়নিক আদি গুণাগুণ উন্নতি হয়। বৰ্তমান সময়ত উদ্ভাৱন হোৱা শস্যৰ অধিক উৎপাদনক্ষম সাঁচ বা জাতবিলাকৰ প্ৰয়োজনীয় পোষক দ্ৰব্যৰ পৰিমাণ অধিক। তদুপৰি

বহুতৰপীয়া খেতিৰ প্ৰচলনৰ দ্বাৰাও মাটিৰ পৰা এক বৃজন পৰিমাণৰ শস্যৰ লাগতিয়াল পোষক দ্ৰব্যসমূহৰ যোগান সঠিক পৰিমাণত ধৰাতো অতি প্ৰয়োজনীয়।

শস্য ক্ষেত্ৰত পচনসাৰ বা জৈৱিক সাৰৰ ব্যৱহাৰ অতি পুৰণি কালৰে পৰা চলি আহিছে। যিকোনো ধৰণৰ জৈৱিক আৱৰ্জনাৰ পৰা উৎকৃষ্ট মানদণ্ডৰ পচন সাৰ কম যতনতে তৈয়াৰ কৰিব পাৰি। এনেবিধ সাৰত কম পৰিমাণে হলেও শস্যৰ প্ৰয়োজনীয় প্ৰায় আটাইবোৰ মৌলই থাকে। তাৰোপৰি মাটিৰ গঠন, জলধাৰণ ক্ষমতা, বতাহ চলাচলৰ সুবিধা, ভূমিক্ষয় ৰোধ কৰা, শস্য ক্ষেত্ৰত ব্যৱহাৰ কৰা ৰাসায়নিক সাৰৰ সু-সাৰৰ গুৰুত্ব অতি বেছি।

বৰ্তমান শস্য ক্ষেত্ৰত জীৱাণুসাৰৰ ব্যৱহাৰো ক্ৰমাগতভাৱে জনপ্ৰিয় হৈ পৰিছে। জীৱাণু সাৰ হ'ল কেতবোৰ বিশেষ ক্ষমতায়ুক্ত ক্ষুদ্ৰ ক্ষুদ্ৰ জীৱাণুৰ কালচাৰ। এই জীৱাণুবোৰ শস্য উৎপাদনত বিভিন্ন ধৰণে সহায় কৰে। কেতবোৰ জীৱাণুৱে শস্যত সহযোগী হিচাবে বা শস্য ক্ষেত্ৰত মুক্তভাৱে থাকি বায়ুমণ্ডলৰ পৰা নাইট্ৰ'জেন ভাগ ধৰি ৰাখি মাটিৰ উৰ্বৰতা বঢ়ায়। উদাহৰণস্বৰূপে ৰাইজ'বিয়াম নামৰ জীৱাণুৱে মাহজাতীয় শস্যৰ শিপাত হোৱা টেমুনাৰ সহযোগী হিচাবে থাকি বায়ুমণ্ডলৰ নাইট্ৰ'জেন ভাগ মাটিত স্থিতি কৰাব পাৰে আৰু শস্যক নাইট্ৰ'জেনৰ যোগান ধৰে। কেতবোৰ জীৱাণুৱে আকৌ মাটিত থকা শস্যৰ বিভিন্ন পোষক দ্ৰব্যসমূহৰ ৰূপান্তৰ ঘটাই শস্যই সহজে ল'ব পৰা অৱস্থালৈ পৰিৱৰ্তিত কৰে। সেয়েহে বৰ্তমান

সময়ত ৰাসায়নিক সাৰৰ লগতে জৈৱিক সাৰ ব্যৱহাৰৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া হৈছে। মাটিত এনেধৰণৰ সাৰ যোগান ধৰা পদ্ধতিক সমন্বিত সাৰ প্ৰয়োগ বোলা হয়। যিকোনো ধৰণৰ জৈৱিক আৱৰ্জনা যেনে শস্যৰ অৱশিষ্ট অংশ, গছ-গছনিৰ ডাল-পাত, চহৰ-গাওঁ অঞ্চলত সৃষ্টি হোৱা বিভিন্ন আৱৰ্জনা, গোবৰ, মল-মূত্ৰ আদিৰ পৰাও উৎকৃষ্ট মানদণ্ডৰ পচন সাৰ তৈয়াৰ কৰিব পৰা যায়। এনে ধৰণৰ জৈৱিক পদাৰ্থসমূহৰ পচনকাৰ্য দ্ৰুত কৰিবৰ বাবে জৈৱিক আৱৰ্জনাৰ লগত গোবৰ বা ইউৰীয়া সাৰ, ফছফেটযুক্ত সাৰ আদি পচন সাৰৰ গাঁতত প্ৰয়োগ কৰিব পাৰি। বৰ্তমান সময়ত কেঁচুৰ দ্বাৰাও বিভিন্ন জৈৱিক আৱৰ্জনা পচন ঘটাই ভাৰমিকম্পষ্ট বা কেঁচুকৃত সাৰৰ প্ৰস্তুতি আৰু শস্য উৎপাদনত ইয়াৰ প্ৰয়োগ ভাৰতবৰ্ষৰ বিভিন্ন ৰাজ্যত জনপ্ৰিয় হৈ উঠিছে।

ওপৰৰ আলোচনাৰ পৰা দেখা যায় যে বৰ্তমান সময়ত মাটিৰ উৰ্বৰতা অটুট ৰাখি প্ৰতি একৰ মাটিৰ পৰা অধিক শস্য উৎপাদন কৰিবলৈ হ'লে মাটিত সমন্বিতভাৱে ৰাসায়নিক, জৈৱিক আৰু জীৱাণুসাৰৰ ব্যৱহাৰ অতি প্ৰয়োজন। অৱশ্যে ইয়াৰ লগতে আনুসংগিক কাৰ্যবিলাক যেনে সময়মতে আৰু সঠিক নিয়মমতে বন-বাত নিয়ন্ত্ৰণ, কীট-পতংগ নিয়ন্ত্ৰণ ৰোগ নিয়ন্ত্ৰণ, পানী যোগান ব্যৱস্থা, সঠিক জাতৰ শস্যকৰণ আদিৰ প্ৰতিও গুৰুত্ব দিব লাগিব।

ড° কাৰ্বেৰী মহন্ত
আবু ছালেহ নিজামুদ্দিন আহমেদ

চলিত মাহৰ সম্ভাৱ্য কীট-পতংগৰ ব্যৱস্থাপনা

◆ কৃষকসকলে ধান ভঁৰালত ভৰাবলৈ আৰম্ভ কৰিছে। ধান সংৰক্ষণ কৰাৰ আগত ভালদৰে ২-৩ দিন মান ৰ'দত শুকুৱাব লাগে। ভঁৰালঘৰ ভালদৰে পৰিষ্কাৰ কৰি ভঁৰালৰ বেৰ আৰু তলিখন মালাথিয়ন ৫০ ই.চি. ঔষধৰ এক চাহচামোচ প্ৰতি লিটাৰ পানীত মিশ্ৰণ কৰি স্প্ৰে কৰিব লাগে। তেনে কৰিলে কিছুদিনলৈ ভঁৰালত অন্যান্য কীট-পতংগৰ লগতে এন্দুৰৰ প্ৰৱেশ ৰোধ কৰিব পৰা যায়। ধান বস্ত্ৰত ৰাখিবলৈ হ'লে খালি বস্ত্ৰবোৰ ওপৰোক্ত ঔষধৰ মিশ্ৰণত ডুবাই দ্বিতীয় শুকুৱাই লৈহে বস্ত্ৰত ভৰাই সংৰক্ষণ কৰিব লাগে।

◆ সৰিয়হ শস্যৰ উৎপাদন বৃদ্ধিৰ বাবে কৃষক ও মৌপালকসকলে ভাৰতীয় সাঁচৰ মৌবাহ প্ৰতি হেক্টৰত ৫ টাকৈ নতুবা পশ্চিমীয়া সাঁচৰ মৌবাহ দুটাকৈ সৰিয়হৰ

পথাৰত স্থাপন কৰা উচিত। সৰিয়হত দেখা দিব পৰা মোৱাপোক আৰু সৰিয়হৰ ক'লা পলুৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ অক্সিডিমেন্ট মিথাইল ২৫ ই.চি. দৰৱৰ এক চাহচামোচ পাঁচ লিটাৰ পানীত মিহলাই প্ৰয়োগ কৰক। নিমজাতীয় ঔষধ ব্যৱহাৰ কৰিও কৃষকসকল উপকৃত হ'ব পাৰে। সৰিয়হত শুৰপোকৰ আক্ৰমণ পৰিলক্ষিত হ'ব পাৰে। ইয়াৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ ক্ষেত্ৰত কৃষকসকলে সমবায় ভিত্তিত আগবঢ় প্ৰয়োজন। পথাৰৰ চৌপাশে পাউদাৰজাতীয় কীটনাশক (মালাথিয়ন ৫% /কুইনালফ ১.৫% / ক্ল'ৰপাইৰিফ ১%) ৩-৪ কিঃগ্ৰাঃ প্ৰতি বিঘা মাটিৰ আলিবোৰত প্ৰয়োগ কৰি সুফল পাব পাৰে।

◆ আলুখেতিত ভুৰপোক আৰু ৰঙপৰুৱাৰ আক্ৰমণৰ অনুকূল সময়। কণীফুটি নকৈ

ওলোৱা ভুৰপোকৰ পলুৱে আলু পুলিৰ গা-গছ আক্ৰমণ কৰে। আলুখেতি কৰিবলৈ লোৱা মাটিডবাৰ ওচৰত নিশাৰ ভাগত জুই ধৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিলে ভুৰপোকৰ পথিলা জুইৰ পোহৰলৈ আকৰ্ষিত হোৱাৰ ফলত লেলিহান শিখাত জাহ গৈ পৰবতী বংশ বিস্তাৰণ বাধাপ্ৰাপ্ত হয়। তদুপৰি চহাই খোৱা মাটিত লোৰ খান্দি কুইনালফ ২৫ ই.চি. নতুবা ক্ল'ৰপাইৰিফ ২০ ই.চি. দৰৱৰ চাৰি চাহচামোচ ১০ লিটাৰ পানীত মিহলাই প্ৰয়োগ কৰক। ই ফালে, ৰঙাপৰুৱাৰ উপদ্ৰৱৰ পৰা হাতসাৰিবলৈ বালিচহীয়া মাটি অথবা আগেয়ে ৰঙপৰুৱাৰ আক্ৰমণ দেখা দিয়া অঞ্চলক নিৰ্বাচন কৰা অনুচিত। বিঘাই প্ৰতি ৫ কিঃগ্ৰাঃ মালাথিয়ন পাউদাৰ ৰোপণৰ পূৰ্বে লোৰবোৰত প্ৰয়োগ কৰি ল'ব লাগে। লোৰবোৰত এক চাহচামোচ ক্ল'ৰপাইৰিফ ২০ ই.চি. দুইলিটাৰ পানীত মিহলাই (বোৱাৰ পাইৰিফ ৩০০ গ্ৰাম প্ৰতি হেক্টৰ) ত প্ৰয়োগ কৰি বীজ ৰোপণ কৰিলে ৰঙপৰুৱাৰ উপদ্ৰৱৰ পৰা হাত সাৰিব পাৰি। এই ক্ষেত্ৰত কৃত্ৰিম ৰাসায়নিক পৰিৱৰ্তে বিঘাই প্ৰতি ২০ কিঃগ্ৰাঃ খলিহৈ

প্ৰয়োগ কৰিও সুফল পোৱা যায়।

◆ বিলাহী খেতিৰ মাজে মাজে ওখ জাতৰ নাৰ্জীফুলৰ পুলি ৩০ দিনৰ পূৰ্বে ৰোপণ কৰিব লাগে। নাৰ্জীফুলে ফল বিকোৱা পোকক আকৰ্ষণ কৰাৰ ফলত মূল শস্যক পতংগৰ আক্ৰমণৰ পৰা ৰক্ষা কৰিব পাৰে। ডিম্ব পৰজীৱি ট্ৰাইক'থ্ৰামা প্ৰিটিঅ'চাম' বিঘাইপ্ৰতি ২০,০০০ কৈ ১০ দিনৰ অন্তৰালত ৩-৪ বাৰ প্ৰয়োগ কৰিলে ফল বিকোৱা পোকৰ আক্ৰমণ বহুত পৰিমাণে হ্রাস পায়। আঠায়ুক্ত হালধীয়া আকৰ্ষক কাৰ্ডব্যৱহাৰ কৰিও বিলাহী গছৰ পাতৰ ওকনি আৰু বগা মাখিক নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰি। 'হেলিলিউ' (ফল বিকোৱা পোক) আৰু 'স্প'ড'লিউ' (পাতখোৱা পলু) যুক্ত ফেৰমন ফান্দ ব্যৱহাৰ কৰিও বিলাহীৰ পতংগ নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰি। নিমজাতীয় কীটনাশক ঔষধ প্ৰয়োগ কৰিও কীট-পতংগৰ পৰা বিলাহীৰ খেতিডবা ৰক্ষা কৰিব পাৰি।

◆ কৰিজাতীয় পাচলি বিশেষকৈ বন্ধাকৰি আৰু ফুলকৰি আদিত পথিলাজাতীয় পোকৰ পলুৱে আক্ৰমণ কৰাৰ সম্ভাৱনা আছে। ডিম্ব

পৰজীৱি "ট্ৰাইক'থ্ৰামা পিৰিডি" বিঘাইপ্ৰতি ২০,০০০ কৈ ১০ দিনৰ অন্তৰালত ৩-৪ বাৰ প্ৰয়োগ কৰক। নিমজাতীয় দৰৰ প্ৰয়োগে এই পোকক বিকৰ্ষণ কৰে। কৰি খেতিৰ কাষে কাষে থলুৱা সৰিয়হ ৰোপণ কৰিলে মোৱাপোক আৰু কিছুমান পথিলাজাতীয় পোক সৰিয়হলৈ ঢাপলি মেলাত মূল শস্য কৰি ৰক্ষা পৰে।

◆ এবিধ চাঁহকি আক্ৰমণৰ ফলত লিচুগছৰ পাতত মামৰ সদৃশ লক্ষণে দেখা দিয়ে। ইয়াৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাবলৈ, বেছিকৈ আক্ৰান্ত ঠাল-ঠেঙুলিবিলাক আঁতৰাই পেলাব লাগে। তদুপৰি ট্ৰাইক'থ্ৰামা প্ৰপাৰজাইট ৫৭ ই.চি. দৰৱৰ এক চাহচামোচ প্ৰতি লিটাৰ পানীত মিহলাই ১৫ দিনৰ অন্তৰালত দুবাৰ প্ৰয়োগ কৰক। (চলিত মাহৰ কৃষি বিষয়ক পৰামৰ্শৰ বাবে আমি, অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বিশেষজ্ঞসকল যথাক্ৰমে ড° দিলীপ কুমাৰ শইকীয়া, ড° বিজন চন্দ্ৰ দত্ত, ড° ছাহিদুৰ বহমান, ড° বাদল ভট্টাচাৰ্য্য, আৰু শ্ৰীসুধাংশু ভাগৱতীৰ কাষ চাপিছিলো।

ৰুদ্ৰ নাৰায়ণ বৰকাকতি

আমাৰ একাষাৰ

ভেঁকুৰনাশক আৰু ইয়াৰ
প্ৰতি ল'বলগীয়া সাৱধানতা

কৃষি ক্ষেত্ৰত ভেঁকুৰনাশক হৈছে এনে কিছুমান পদাৰ্থ যিবোৰ সাধাৰণতে শস্যৰ ভেঁকুৰ নিৰ্মূল কৰিবলৈ বা ভেঁকুৰ সংক্ৰমণ ৰোধ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। প্ৰাকৃতিক বা কৃত্ৰিম এই দুই প্ৰকাৰৰ ভেঁকুৰনাশক বজাৰত উপলব্ধ। কৃত্ৰিম ভেঁকুৰনাশকবোৰ সাধাৰণতে উদ্যান শস্যৰ ভেঁকুৰজনিত ৰোগ নিৰ্মূল কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ক্ৰিয়াৰভিত্তিক ভেঁকুৰনাশক দুই প্ৰকাৰত বিভক্ত কৰা হয় - পদ্ধতিগত আৰু সংস্পৰ্শজনিত। ভেঁকুৰজনিত ৰোগৰ পৰা শস্যত হ'ব পৰা ৰোগৰ লক্ষণ সমূহ হ'ল - পাত হালধীয়া হোৱা, গছৰ গুৰি পচি যোৱা, পাতত দাগ হোৱা, পাতৰ গুৰি পচি যোৱা, পাতৰ ওপৰত বগা পাউদাৰ হোৱা আদি।

ভেঁকুৰজনিত ৰোগ হ'লে ভেঁকুৰনাশক স্প্ৰে কৰিব লাগে। কিয়নো ইয়াৰ পৰা খেতিডৰাত উৎপাদন বহু পৰিমাণে কমি যায়। যিহেতু ভেঁকুৰনাশক এটা কৃত্ৰিম উপাদান, গতিকে স্প্ৰে কৰাৰ সময়ত ইয়াৰ পৰা বহুতো সাৱধানতা অৱলম্বন কৰিব লাগে। নহ'লে ইয়াৰ দ্বাৰা মানুহৰ বহুতো ক্ষতি হয়।

ব্যৱহাৰ প্ৰক্ৰিয়া : পিঠিত লোৱা নেপচেৰে স্প্ৰেয়াৰ, শক্তিকালিত স্প্ৰেয়াৰ আৰু এচ পি এচটিপি শক্তিকালিত স্প্ৰেয়াৰ ইত্যাদি।

সাৱধানতা :

- ১) খাদ্য সামগ্ৰী, খাদ্য সামগ্ৰী ৰখা বাচন আৰু পশুৰ খাদ্যৰ পৰা আঁতৰত ৰাখিব লাগে।
- ২) মুখ, চকু আৰু শৰীৰৰ পৰা আঁতৰত ৰাখিব লাগে।
- ৩) স্প্ৰে কৰাৰ সময়ত পানীৰ কণিকা যাতে উশাহৰ লগত মুখত নোসোমায় তাৰ বাবে বতাহৰ দিশত স্প্ৰে কৰিব লাগে।
- ৪) স্প্ৰে কৰাৰ পিছত দুবিত কাপোৰ-কানীবোৰ ধোৱাৰ লগতে ভালদৰে গা ধুব লাগে।
- ৫) স্প্ৰে কৰি থকাৰ সময়ত ধূমপান, খাদ্য আৰু পানী খাব নালাগে।
- ৬) স্প্ৰে কৰাৰ সময়ত আৰু ঔষধ মিহলোৱা সময়ত সম্পূৰ্ণ সুৰক্ষিত কাপোৰ পিন্ধিব লাগে।

বিষৰ লক্ষণ : বমি, পেটৰ বিষ, দুৰ্বল, পেটখিলা বা সঘনাই পায়খানা লগা, উশাহ লওতে ডিঙিৰ নলী জ্বলা ইত্যাদি।

প্ৰাথমিক চিকিৎসা :

- ১) যদি ভিতৰত সোমায় তেন্তে ভালকৈ কুলি কুলি কৰি বমি কৰিব লাগে আৰু এইটো তেতিয়ালৈ কৰিব লাগে যেতিয়ালৈ ভিতৰত সোমোৱা পদাৰ্থ বা ভেঁকুৰনাশক ওলাই নাহে। যদিহে মানুহজন সংজ্ঞাহীন হয় তেন্তে এইটো কৰিব নালাগে।
- ২) যদিহে ছাল আৰু গাৰ কাপোৰ দুষিত হয় তেন্তে কাপোৰ খুলিব লাগে আৰু সংক্ৰমিত অংশ ভালদৰে চাবোনেৰে ধুই পেলাব লাগে।
- ৩) যদি চকু সংক্ৰমিত হয় তেন্তে চকুত বিশুদ্ধ পানী ১০-১৫ মিনিটৰ কাৰণে মাৰিব লাগে।
- ৪) যদি উশাহৰ লগত ভিতৰলৈ সোমায় তেন্তে ৰোগীক বিশুদ্ধ বতাহৰ পৰিবেশলৈ লৈ যাব লাগে।

বিষনাশক : এতিয়ালৈ কোনো নিৰ্দিষ্ট বিষনাশক ওলোৱা নাই, লক্ষণ অনুযায়ী ৰোগীক চিকিৎসা কৰাৰ লাগে।

খালি পেকেট পেলোৱা ঠাই :

- ১) ভেঁকুৰনাশক ব্যৱহাৰ কৰা মানুহৰ অথবা প্ৰস্তুত কৰোতাৰ এইটো কৰ্তব্য যে ব্যৱহাৰ কৰাৰ পিছত পেকেট বা বটল জনবসতি শূণ্য ঠাইত মাটিৰ তলত ভাঙি পুতি পেলাব লাগে। ব্যৱহাৰ কৰা স্প্ৰে মেচিন ভালকৈ ধুব লাগে।
- ২) ভেঁকুৰনাশক ব্যৱহাৰ কৰা সামগ্ৰী, বটল যাতে দ্বিতীয়বাৰ ব্যৱহাৰ নহয়, তাৰ বাবে বাহিৰত পেলাব নালাগে।
- ৩) পেকেটবোৰ জলশূণ্য ঠাইত পেলাব লাগে আৰু ভেঁকুৰনাশক ব্যৱহাৰ কৰা বাচন ধুওতে যাতে খোৱা পানী প্ৰদূষিত নহয় তাৰ বাবে লক্ষ্য ৰাখিব লাগে।

ভেঁকুৰনাশক সংৰক্ষণৰ চৰ্ত :

- ১) ভেঁকুৰনাশক পেকেটবোৰ প্ৰকাৰ আৰু পৰিমাণ অনুযায়ী বেলেগ কোঠালী বা আলমিৰাত ৰাখিব লাগে য'ত খোৱা সামগ্ৰী ৰখা নহয়। খোৱা বা শোৱা কোঠালীৰ পৰা যাতে দূৰত থাকে তাৰ প্ৰতি গুৰুত্ব দিব লাগে আৰু তলা-চাবি বেলেগ ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে।
- ২) ভেঁকুৰনাশক ৰখা ঘৰটো যাতে শুকান, ওখ আৰু বতাহ সোমাব পৰা হয় তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখিব লাগে। কিন্তু বতাহত যাতে সংক্ৰমণ নহয় এইটো গুৰুত্ব দিব লাগে।

কংকু ডেকা, সুনীল কুমাৰ ভট্টাচাৰ্য

মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম

১৫ মাঘৰ পৰা ১৫ ফাগুন, ১৯৪৪ শক

পথাৰ শস্য

ৰোৱা আৰু ধান

উন্নত জাত : লাচিত, চিলাৰায় আৰু গোপীনাথ। বানপানী আক্ৰান্ত অঞ্চলত লুইত আৰু কপিলী আগতীয়াকৈ চপাব পৰা কম দিনীয়া জাত।

১। এবিঘাৰ বাবে ১.২৫ মিঃ বহল আৰু ১০ মিঃ দীঘল আঠখন কঠীয়াতলী প্ৰস্তুত কৰিব লাগে। তেনে জোখৰ এখন কঠীয়াতলীৰ বাবে ৬৫০ গ্ৰামৰ পৰা ১০০০ গ্ৰাম বীজৰ প্ৰয়োজন।

২। প্ৰতিখন কঠীয়া তলীত ২০ - ৩০ কিলোগ্ৰাম গোবৰ নাইবা পচন সাৰ, ৮০ গ্ৰাম ইউৰীয়া, ৮০ গ্ৰাম একক চুপাৰ ফচফেট আৰু ৪০ গ্ৰাম মিউৰিয়েট অৱ পটাচ সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

৩। পুলিবোৰ সোনকালে বাঢ়িবৰ বাবে ছৈ দিয়া প্লাষ্টিক 'ঢানেল' দি প্ৰতি ছিটা কঠীয়া তলী ঢাকি থব পাৰিলে কঠীয়া বৰৰ সময় ৫-৬ দিন আগুৱাই দিব পাৰি।

৪। মাটি তৈয়াৰ কৰোতেই বিঘাই প্ৰতি এক টনকৈ গোবৰ নাইবা পচন সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব।

৫। শেষৰ বাৰ বোকা কৰাৰ সময়ত ৪ কিঃ গ্ৰাম ইউৰীয়া, ১৮ কিঃ গ্ৰাম চুপাৰ ফচফেট আৰু ৪ কিঃ গ্ৰাম মিউৰিয়েট অৱ পটাচ মাটিৰ লগত মিহলাই দিব।

৬। ওখ জাতৰ ধানৰ ক্ষেত্ৰত সাৰৰ পৰিমাণ আধালৈ কমাই দিব।

সিঁচা আৰু

১। অসমৰ কৃষি জলবায়ু মণ্ডল অনুসৰি সিঁচা আৰু ধানৰ জাত বেলেগ বেলেগ। কৃষক সকলে নিজ নিজ অঞ্চলৰ অনুমোদিত জাত বিলাক স্থানীয় কৃষি সম্প্ৰসাৰণ কৰ্মীৰ পৰা জানি লব।

২। মাটি তৈয়াৰ কৰোতেই বিঘাই প্ৰতি ১৫ কুইণ্টল গোবৰ বা পচন সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব।

৩। শেষৰ বাৰ মাটি চহাওতে প্ৰতি বিঘা মাটিত ১৮ কিঃ গ্ৰাম হিচাবে চুপাৰ ফচফেট প্ৰয়োগ কৰিব।

৪। বীজ অঙ্কুৰণৰ ১৫-২৫ দিনৰ ভিতৰত নাইবা প্ৰথমবাৰ বন-বাত নিৰোৱাৰ পিচত ৬ কিঃ গ্ৰাম ইউৰীয়া আৰু ৪ কিঃ গ্ৰাম মিউৰিয়েট অৱ পটাচ শাৰীৰ মাজত ছতিয়াই উপদ্রোছিং হিচাবে প্ৰয়োগ কৰিব।

৫। পুনৰ ৬ কিঃ গ্ৰাম ইউৰীয়া বীজ অঙ্কুৰণৰ ৪৫ - ৫০ দিনৰ পিচত নাইবা দ্বিতীয়বাৰ বন নিৰোৱাৰ সময়ত উপদ্রোছিং হিচাবে প্ৰয়োগ কৰিব।

৬। ওখ জাতৰ আৰু ধানৰ ক্ষেত্ৰত উল্লেখিত সাৰৰ আধা অংশ ব্যৱহাৰ কৰিব।

৭। ফাগুনৰ প্ৰথম সপ্তাহটো বীজ সিঁচাৰ উত্তম সময়।

৮। ২০ চেঃ মিঃ ব্যৱধানত শাৰীবদ্ধ প্ৰণালীত বীজ সিঁচিব। এবিঘা মাটিত সিঁচিবৰ বাবে ১০ কিঃ গ্ৰাম বীজৰ প্ৰয়োজন।

মুঢ়া কুঁহিয়াৰ :

১। কুঁহিয়াৰ কটাৰ পিচত তলিডৰা ভালদৰে পৰিষ্কাৰ কৰি কোৰেৰে ভেটি বিলাক ভাঙি দিব লাগে। শাৰীৰ মাজৰ খালি ঠাই বিলাকত গঁজালি মেলা নতুন আগ ৰুই পূৰ কৰি দিব।

২। ভেটিবিলাক ভঙাৰ পিচতে গোবৰ নাইবা পচন সাৰ মুঢ়াবিলাকত প্ৰয়োগ কৰিব। ইয়াৰ পিচতে প্ৰতি বিঘা তলীত

৪৫ কিঃ গ্ৰাম ইউৰীয়া, ৬০ কিঃ গ্ৰাম একক চুপাৰ ফচফেট আৰু ১৫ কিঃ গ্ৰাম মিউৰিয়েট অৱ পটাচ এবাৰত নাইবা ৬০ দিনৰ ভিতৰত দুবাৰ উপদ্রোছিং হিচাবে প্ৰয়োগ কৰিব।

গ্ৰীষ্মকালীন মণ্ড আৰু মাটি মাহ :

১। অসমৰ জলবায়ুৰ উপযোগী গ্ৰীষ্মকালীন মণ্ড মাহৰ জাত কেইটা হ'ল - কে-৮৫১ আৰু প্ৰতাপ। মাটি মাহৰ জাত কেইটা হ'ল - পণ্ট ইউ ১৯, এচ বি চি ৪০।

২। এবিঘা মাটিত শাৰীবদ্ধভাৱে সিঁচিবলৈ মণ্ডমাহৰ ২.৫-৩.০ কিঃ গ্ৰাম আৰু মাটি মাহৰ ৩.০ - ৩.৫ কিঃ গ্ৰাম বীজৰ আৱশ্যক। ছতিয়াই সিঁচিবলৈ হ'লে উভয়ৰ ক্ষেত্ৰত আধা কিঃ গ্ৰাম বীজ সহকৈ লোৱা উচিত।

৩। অল্পযুক্ত মাটি হ'লে এবিঘা মাটিত ২.০ - ২.৫ কুইণ্টল চূণ গুটি সিঁচাৰ পোন্ধৰ দিন আগতে মাটি প্ৰস্তুত কৰোতে মাটিত

প্ৰয়োগ কৰি অল্পতা কমাই ল'ব।

৪। বীজখিনি সিঁচাৰ আগতে পৰিষ্কাৰ পানীত ধুই ৪/৫ ঘণ্টামান তিয়াই ৰাখিব। ইয়াৰ পিচত ১৫০ গ্ৰাম ৰাইজ'বিয়াম জীৱাণু সাৰ প্ৰতি ৩ কিঃ গ্ৰাম বীজৰ লগত ভালদৰে মিহলাই এঘণ্টামান সময় ছাঁত শুকাবলৈ দিব। বীজ সিঁচাৰ আগতে এবিঘা তলীত ৪.৫ কিঃ গ্ৰাম ইউৰীয়া আৰু ৩০ কিঃ গ্ৰাম একক চুপাৰ ফচফেট একেলগে ছতিয়াই মাটিৰ লগত মিলাই ল'ব। এতিয়া তলীডৰাত ৩০ চেঃ মিঃ দূৰত্বত ৫ চেঃ মিঃ দৈৰ্ঘ্য একোটা লোৰ কৰি তাত সমানে বীজ সিঁচি মাটিৰে ঢাকি দিব।

ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ

উদ্যান শস্য

শীতকাল অহাৰ লগে লগে বায়ু মণ্ডলৰ উষ্ণতা কমিবলৈ ধৰে, বায়ু মণ্ডল চোঁচ হয়, ৰাতি নিয়ৰ পৰিবলৈ ধৰে আৰু শেহ ৰাতিৰ পৰা ৰাতিপুৱালৈ কুঁৱলী পৰে। এই সময়ত বৰষুণ নোহোৱাৰ বাবে মাটিৰ জীপ নাইকীয়া হয়, মাটি শুকান আৰু টান হয়। এনে অৱস্থাত গছৰ বৃদ্ধি কমি যায়, ফুল নুফুলে আৰু ফল নধৰে বা ফুল ফুলিবলৈকো বহুত সময় লয় আৰু ফলবিলাক বৰ লাহে লাহে বাঢ়ে। কিন্তু ফল-মূল শস্যৰ ক্ষেত্ৰত গছত প্ৰায় ফুল নুফুলেই, বেছিভাগ ফল-মূল গছৰ পাত বিলাক সৰি পৰে গছবোৰ লঠগ্ৰ হয় আৰু গছজোপাই এইপ্ৰতিকূল অৱস্থাত সোমাই কোনো মতে জীয়াই থাকে। আম, লিচু, কঠাল আদি চিৰ সেউজীয়া ফল-মূল গছবোৰৰ যদিও শীতকালত পাত সৰি নপৰে তথাপি ইহঁতৰ শৰীৰৰ প্ৰক্ৰিয়াবোৰ বৰ লাহে লাহে চলি থাকে। গতিকে এনে প্ৰতিকূল অৱস্থাত ফল-মূল গছৰ কেনেদৰে প্ৰতিপালন কৰিব লাগে তাকে আলোচনা কৰিম।

কল : কল গছৰ গুৰিত ১০/১২ দিনৰ মূৰে মূৰে পানী দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। মাটিত জীপ ৰাখিবৰ বাবে কল গছৰ গুৰিত ধানৰ নৰা বা খেৰ আদি জাপি দিব লাগে। কলডিল ওলোৱা গছত কাষত এটা মাত্ৰ পোখা পুলি ৰাখি বাকীবোৰ আঁৰাই দিব পাৰিলে ভাল। কলৰ ঠোকটো মৰাপাটৰ ছটি বা কলৰ শুকান পাতেৰে মেৰিয়াই ৰাখিব লাগে, যাতে বায়ুমণ্ডলৰ কম উষ্ণতাই কলৰ ঠোকটো বঢ়াত বাধা নিদিয়। এই সময়ত গছত পানীৰ পৰিমাণ বাঢ়ি যোৱাৰ বাবে সাধাৰণতে গছৰ পাত পুটুৱাবোৰ কাটিব নেলাগে।

নাৰিকল : নাৰিকল গছৰ গুৰি ভালদৰে ভিজি যোৱাকৈ প্ৰতি ১০/১২ দিনৰ ব্যৱধানত এবাৰকৈ পানী দিব লাগে। মাটিত জীপ ৰাখিবৰ বাবে পানী যোগান ধৰাৰ পাচত গছৰ চাৰিওফালে মাটিত ধান খেৰ, গছৰ শুকান পাত বা মেটেকা জাপি দিয়ক। গছৰ গুৰিত সৰহ পৰিমাণে পচন সাৰ বা শুকান গোবৰ প্ৰয়োগ কৰিলে মাটিয়ে পানী ধৰি ৰখাত সহায় হয়। নতুনকৈ ৰোৱা সৰু পুলিবিলাকৰ গুৰিত পচন সাৰ দি মাটি জাপি দিয়ক। পুলিৰ মাজৰ খালি অংশত অস্ত্ৰলী শস্য হিচাবে নানা তৰহৰ শাক-পাচলিৰ খেতি কৰক। লাগনি গছৰ পৰা শুকান বা পুৰ্ণ নাৰিকলবোৰ পৰি আনক। গছৰ আগ অংশত থকা শুকান পাতবোৰ বা শুকান ঠোকৰ বখলাবোৰ বা ঠোকবোৰ কাটি

(৪ পৃষ্ঠাৰ ১ কলমত চাওক)

(৩ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

উদ্যান শস্য

আতঁৰাই আনক। গছৰ গুৰি অংশ পৰিষ্কাৰ কৰি মাটিৰ পৰা ৩-৪ ফুট ওপৰলৈ গা-গছত এটা চূণৰ প্ৰলেপ দিয়ক।

তামোল : তামোলবাৰীত প্ৰতি ১৫ দিনৰ অন্তৰত এবাৰ পানী যোগান ধৰিব লাগে। তামোলবাৰীৰ পৰা শুকান পাতবোৰ আতঁৰাই বাৰীখন পৰিষ্কাৰ কৰি ৰাখক। মাজৰ ঠাইখিনিৰ পৰা বন-বাতবোৰ আতঁৰাই গছৰ গুৰিত পচন সাৰ বা গোবৰ সাৰ দি মাটি চপাই দিয়ক। নতুনকৈ ৰোৱা পুলিবিলাকৰ গুৰিত গোবৰ সাৰ দি মাটি চপাই দিয়ক। তামোল নলগা সৰু বাৰীৰ মাজৰ খালী অংশত কোৰ মাৰি জলকীয়া, বেজোনা, বিলাহী আদিৰ খেতি কৰক। গছৰ গুৰিত ৩ ফুট অংশ নাৰিকল গছত দিয়াৰ দৰে চূণৰ প্ৰলেপ দিয়ক।

মাটি কঠাল : মাটি কঠালৰ বাৰীত আৱতৰীয়াকৈ হোৱা পকা ফলবোৰ চপাই আনিব লাগে। মুঢ়া শস্যৰ গুৰিত পাতলীয়াকৈ মাটি চপাওক। তেনেবোৰ গছত এটামাত্ৰ পোখা পুলি ৰাখি বাকীবোৰ পুলি উঠাই বেলেগে ৰোপন কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে নাইবা বহাগ-জেঠ মাহত ততালিকৈ ৰোপন কৰিব পৰাকৈ জীপ থকা মাটিত এটা এটাকৈ গোটাই থওক, যাতে পোখা পুলিবোৰত শিপা ওলায়। শীতকালত কেতিয়াবা অহা বৰষুণৰ পাচত ছেগ বুজি মাটি কঠালৰ বাৰীত দুটা শাৰীৰ মাজৰ খালি অংশত ধানৰ তুঁহ পাতলীয়াকৈ জাপি দিব পাৰিলে বৰষুণৰ পাচত বহুত দিনলৈ মাটিত জীপ থাকে। নতুনকৈ বাৰী পাতিবৰ মন থাকিলে ওখ চানেকীয়া মাটি বাছনি কৰি হাল-কোৰ মৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিব পাৰে।

নেমুটেঙা : নেমুগছৰ শুকান, বেমাৰে আক্ৰমণ কৰা বা বেছি বয়সৰ ডালবোৰ গুৰিতে কাটি আতঁৰাই দিব লাগে। গছত ফলৰ সংখ্যা বঢ়াই উৎপাদন বঢ়াবলৈ হ'লে গছৰ ওপৰৰ ৩০ চেঃমিঃ বা ১ ফুট অংশ ডাল সমান জোখত এতিয়াই কাটি দিয়ক। গছৰ গুৰিৰ মাটিত যাতে জীপ থাকে তালৈ লক্ষ্য ৰাখিব লাগে। গছত থকা পুৰণি ফলবোৰ চপাই আনক। গছত আক্ৰমণ কৰা পোক বা বেমাৰৰ বাবে নিবাৰণৰ ব্যৱস্থা কৰক। গছৰ গুৰিৰ পৰা বন-বাতবোৰ আতঁৰাই গুৰিত ২-৩ ফুট ওপৰলৈ এটা চূণৰ প্ৰলেপ দিয়ক।

সুমথিৰা টেঙা : গছৰ পৰা পকা ফলবোৰ চপাই আনক। ফল চপোৱাৰ সময়ত গছৰ শুকান বা বেমাৰে আক্ৰমণ কৰা ডালবোৰ কাটি দিয়ক। ফল চপোৱা শেষ হ'লে টেঙা বাৰীখনত জীপ ৰাখিবৰ বাবে এবাৰ পানীৰ ব্যৱস্থা কৰক। গছৰ গুৰিৰ পৰা বন-বাতবোৰ আতঁৰাই গা-গছত ২-৩ ফুট ওপৰলৈ এটা চূণৰ প্ৰলেপ দিয়ক। নতুনকৈ যদি কমলাৰ বাৰী পাতিব খুজিছে তেন্তে সহজে পানী ওলাই যাব

পৰা ৰ'দঘাই ওখ সাৰুৱা মাটি বাছনি কৰি হাল-কোৰ মৰাৰ ব্যৱস্থা কৰক। পুৰণি বাৰীৰ পৰা অপ্ৰয়োজনীয় গছবোৰ উঠাই দিয়ক। গছত আক্ৰমণ কৰা পোক বা বেমাৰৰ বাবে নিবাৰণৰ ব্যৱস্থা কৰক।

অমিতা : বাৰিষা ৰোপন কৰা অমিতা গছত যদি ফুল ওলাই লিংগ নিৰ্ণয় কৰিব পৰা অৱস্থা হৈছে তেন্তে ভিন্নবাহী অমিতা সঁচৰ ক্ষেত্ৰত মতা গছবোৰ কাটি মাত্ৰ স্ত্ৰী পুষ্প গছবোৰ ৰাখক। অৱশ্যে প্ৰতি ১০ জোপা স্ত্ৰী পুষ্প গছৰ মাজত এজোপা পুং পুষ্পৰ গছ ৰাখিব লাগে। মাথোন স্ত্ৰী পুষ্প বাহক সঁচৰ গছৰ ক্ষেত্ৰত এই নিয়ম সাধাৰণতে প্ৰযোজ্য নহয়। ফলৰ আকাৰ ডাঙৰ আৰু উন্নত মানদণ্ডৰ বাবে লাগনি গছত থকা মাজৰ সৰু সৰু ফলবোৰ চিঙি পাতল কৰি দিব লাগে।

মধুৰি আম : ফল নধৰা আৰু আগৰ পৰা শুকাই অহা ডালবোৰ কাটি দিয়ক। এবাৰো ফুল নুফুলা থিয় ডালবোৰ মাটিলৈ হাওলাই আনি বেকাকৈ ৰাখক। গছৰ তলৰ পৰা বন-বাতবোৰ চিকুগাই এবাৰ পাতলীয়াকৈ কোৰ মাৰি দিয়ক। গা-গছৰ গুৰি অংশৰ ২-৩ ফুট ওপৰলৈ চূণৰ প্ৰলেপ দিয়ক।

ড° ৰাজেন্দ্ৰ প্ৰসাদ দাস
(অৱসৰী অধ্যাপক, অঃকৃঃবিঃ)

(১ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমৰ পৰা)

কুকুৰাৰ মাংস সংসাধনৰ.

অৰ্জন কৰে। আনহাতে সামগ্ৰিকভাৱে কৃষি আৰু আনুষংগিক ক্ষেত্ৰত বিশ্ববিদ্যালয়খনে ২০২২ বৰ্ষত ২২ খন বুজাবুজি চুক্তিত স্বাক্ষৰিত কৰে। ইয়াৰ ভিতৰত ভাৰত চৰকাৰৰ কৃষি তথা ইয়াৰ লগত জড়িত মন্ত্ৰণালয়ৰ লগত স্বাক্ষৰিত ৯ খন চুক্তি অন্যতম। আনহাতে ২০২২ বৰ্ষতে অসমীয়াৰ স্বাভিমান গামোচাৰ ভৌগোলিক সূচ্যাংক লাভৰ ক্ষেত্ৰত অংশীদাৰ হৈ বিশ্ববিদ্যালয়খনে অসমবাসীক গৌৰৱান্বিত কৰে। শিক্ষাৰ দিশত মুক্ত আৰু দূৰশিক্ষা ব্যৱস্থা প্ৰৱৰ্তন, চাহ প্ৰযুক্তিবিদ্যাৰ স্নাতকোত্তৰ ডিপ্ল'মা পাঠ্যক্ৰম আৰম্ভ, অত্যাধুনিক ভাষা শিক্ষণ কেন্দ্ৰ আৰম্ভ কৰাৰ লগতে ৰাষ্ট্ৰীয় কৃষি শিক্ষা মূল্যায়ন ব'ৰ্ডৰ 'এ' গ্ৰেড লাভ কৰে।

(১ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

সমৃদ্ধিৰ পলিট্ৰি'ব হাঁহ-কুকুৰা প্ৰকল্প স্থান ..

পদক্ষেপ হাতত লোৱা হৈছে। এই প্ৰকল্পৰ অধীনত ৩০ গৰাকী জনজাতীয় মহিলা হিতাধিকাৰীক উচ্চ উৎপাদনক্ষম বাণিজ্যিক গ্ৰেডৰ কুকুৰা, আধুনিক এ টাইপৰ কুকুৰা যোগান ধৰাৰ লগতে খাদ্য, ঔষধ আৰু সময়ে সময়ে টিকাকৰণ, হাঁহ-কুকুৰাৰ বাবে আধুনিক এ টাইপ পিঞ্জৰা

প্ৰদান কৰা হৈছে। উপাচাৰ্যৰ ভ্ৰমণকালতে প্ৰকল্পস্থলীত “বাণিজ্যিক হাঁহ-কুকুৰাৰ বৈজ্ঞানিক ব্যৱস্থাপনা” বিষয়ক সামৰ্থ বিকাশৰ প্ৰশিক্ষণো অনুষ্ঠিত কৰা হয়। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ খানাপাৰাৰ গৱেষণা সঞ্চালকালয় (পশু চিকিৎসা)ৰ দ্বাৰা ৰূপায়িত এই আঁচনিৰ প্ৰশিক্ষণত উপাচাৰ্য ড° ডেকাই বিজ্ঞানসন্মত পদ্ধতিৰে উচ্চ উৎপাদনক্ষম হাঁহ-কুকুৰা পালন কৰি আৰ্থিকভাৱে স্বচ্ছল হ'ব পৰা প্ৰক্ৰিয়াৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰে। হিতাধিকাৰীসকলক সাক্ষাৎ কৰি মত বিনিময় কৰি লেয়াৰ ফাৰ্মিঙৰ পৰামৰ্শ দিয়ে যাতে আন কৃষক, যুৱক-যুৱতীসকল আগবাঢ়ি আহি উপকৃত হয়। এই পদক্ষেপৰ সফলতাৰ বাবে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে সম্পূৰ্ণ সহায় সহযোগ কৰাৰ আশ্বাস দিয়ে। এই পৰিদৰ্শনকালত উপাচাৰ্যৰ সৈতে গৱেষণা সঞ্চালক (পশু পালন) ড° নিৰঞ্জন কলিতা, যুটীয়া পঞ্জীয়ক ড° বি কে শৰ্মা, সহযোগী গৱেষণা সঞ্চালক (পশু পালন) ড° বি এন ভট্টাচাৰ্য, ড° মিহিৰ শৰ্মা, ড° জে ডি মহন্ত, ড° লিমা বৰা, ড° পংকজ ডেকা আৰু ড° সংগীতা দাসে অংশগ্ৰহণ কৰে।

(১ পৃষ্ঠাৰ ৩ কলমৰ পৰা)

সোণালী সূতাৰ ভেজালকৰণ

তিনিটা পদ্ধতিৰে নিৰূপণ কৰিব পৰা হ'ব মুগাৰ বিশুদ্ধতা। বিজ্ঞানীসকলৰ মতে মুগাৰ কাপোৰ বা সূতাৰ দহন, ৰাসায়নিক বিক্ৰিয়া আৰু ৰ'দৰ পোহৰত কৰিব পৰা হ'ব এই তিনিবিধ বিশেষ পৰীক্ষা। যদিহে মুগাৰ কাপোৰ বা সূতা ভেজাল বানকল হয় তেন্তে ই জ্বলি যায়। ৰাসায়নিক দ্ৰৱকত ডুবাই দিলে ইয়াৰ ৰং জ্বলি যাব পাতল হৈ যাব। তদুপৰি ৰ'দৰ পোহৰতো নিৰ্ধাৰণ কৰিব পৰা হ'ব মুগাৰ কাপোৰ বা সূতাৰ বিশুদ্ধতা। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে উদ্ভাৱন কৰা উক্ত কিটটোত থাকিব তিনিও ধৰণেৰে কৰিব পৰা পৰীক্ষাৰ সুবিধা। ইতিমধ্যে এই মুগা পৰীক্ষাৰ কিটটোৰ গঠন আৰু ডিজাইন সম্পৰ্কীয় গৱেষণা সম্পূৰ্ণ হৈ উঠিছে। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ বস্ত্ৰ আৰু পোছাক ডিজাইন বিভাগে অৱশ্যে এই কিটটোত ব্যৱহাৰ কৰা ৰাসায়নিক সামগ্ৰী বা দ্ৰৱক আদিৰ সবিশেষ সদৰী কৰিব খোজা নাই। উল্লেখযোগ্য যে মুগাৰ কাপোৰ বছৰৰ পিচত বছৰ ধৰি নষ্ট হৈ নোযোৱাকৈ থকাৰ উপৰি টনা-আঁজোৰা কৰিলেও অন্যান্য কাপোৰৰ দৰে ছিগি বা ফাটি নাযায়। কেৱল বিশ্বৰ ভিতৰতে অসমতহে উৎপাদন হোৱা মুগাৰ কাপোৰক এনে সমূহ বৈশিষ্ট্যৰ বাবেই ২০০৭ চনত সুৰক্ষিত ভৌগোলিক সূচক অৰ্থাৎ জি আই টেগ প্ৰদান কৰা হৈছিল। কিন্তু অসমৰ এই ঐতিহ্যমণ্ডিত মুগাৰ বিশ্বজনীন জনপ্ৰিয়তাৰ সুযোগ গ্ৰহণ কৰি

কৃষি সম্প্ৰসাৰণৰ দক্ষতা বিষয়ক কৰ্মশালা সম্পন্ন

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কৃষি সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা বিভাগৰ উদ্যোগত আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় কৃষি উচ্চ শিক্ষা প্ৰকল্পৰ পৃষ্ঠপোষকতাত ‘সম্প্ৰসাৰণ পদ্ধতিৰ উদীয়মান ক্ষেত্ৰসমূহত দক্ষতা প্ৰয়োগ’ শীৰ্ষক কৰ্মশালা তথা বক্তৃতামালাৰ যোৱা ১৮ ডিচেম্বৰ তাৰিখে সামৰণি পৰে। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অন্তৰ্গত কৃষি মহাবিদ্যালয়, যোৰহাটৰ মহাৰজত জয়ন্তীৰ লগত সংগতি ৰাখি যোৱা ১২ আগষ্টৰ পৰা অনুষ্ঠিত বক্তৃতানুষ্ঠানটো উদ্বোধন কৰে কৃষি বিজ্ঞানগুৰু ড° জয়ন্ত ডেকাই। এই বক্তৃতানুষ্ঠানটোৰ উদ্বোধনী অনুষ্ঠানত ৰাষ্ট্ৰীয় ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানৰ সামাজিক বিজ্ঞান বিভাগৰ মুখ্য বিজ্ঞানী ড° জি এ কে কুমাৰ উপস্থিত থাকি অনুষ্ঠানটোৰ

সৌষ্ঠৱ বৃদ্ধি কৰে। অনুষ্ঠানত স্নাতকোত্তৰ শিক্ষা সঞ্চালক ড° অনুপ কুমাৰ দাস, ছাত্ৰ কল্যাণ সঞ্চালক ড° ৰাণা প্ৰতাপ ভূঞা, নাহেপৰ ন'ডেল বিষয়া ড° কিশোৰ কুমাৰ শৰ্মাৰ লগতে মহাবিদ্যালয়খনৰ বিভাগীয় মূৰব্বীসকল উপস্থিত থাকে। কৃষি সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা বিভাগৰ মূৰব্বী অধ্যাপক ড° প্ৰশান্ত মিশ্ৰই আদৰ্শী ভাষণ আগবঢ়োৱা অনুষ্ঠানটোত ৫৫ গৰাকী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে অংশগ্ৰহণ কৰি বিভিন্ন ধৰণৰ নৱ-সংযোজিত কৃষি সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা পদ্ধতিৰ বিষয়ে জানিবলৈ সক্ষম হয়। উক্ত অনুষ্ঠানটোৰ পৰিকল্পনা আৰু সঞ্চালকৰ দায়িত্ব আছিল ড° পল্লৱী বৰা আৰু পল্লৱী দাস। বক্তৃতামালাৰ সমন্বয়ক জয়ন্ত দত্তই সকলোকে শলাগৰ শৰাই আগবঢ়ায়।

এচাম অসাধু ব্যৱসায়ীয়ে মুগাৰ ৰেচমৰ লগত অন্য প্ৰজাতিৰ অন্য ৰেচম বা তছ ৰেচমৰ লগতে নিম্নমানৰ চীনা ৰেচমত ৰঙৰ প্ৰলেপ প্ৰদান কৰি মুগা কাপোৰ প্ৰস্তুত কৰি প্ৰাহকক প্ৰৱৰ্তনা কৰি আহিছিল। এনে নকল মুগা দেখাত অবিকল তথা কম খৰচী। গতিকে অসাধু ব্যৱসায়ীয়ে দেশে-বিদেশে এনে নকল মুগাৰ কাপোৰৰ ৰমৰমীয়া ব্যৱসায় গঢ়ি তুলিছিল। এনে নকল মুগাৰ কাপোৰৰ ব্যৱসায়ীয়ে মুগা শিল্পৰ বাণিজ্যিক দিশ তথা বিপণনৰ ক্ষেত্ৰত গুৰুতৰ সমস্যাৰ সৃষ্টি কৰিছিল। আনহাতে অন্যান্য বিভিন্ন ক্ষেত্ৰতো মুগাৰ সূতাৰ ব্যৱহাৰ বৃদ্ধি পোৱাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত দিনক দিনে নকল মুগাৰ বজাৰ সম্প্ৰসাৰিত হৈছিল। ইয়াৰ বাবে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় প্ৰেক্ষাপটত অসমৰ ঐতিহ্যমণ্ডিত মুগাৰ কাপোৰে অপযশৰ ভাগি হোৱাৰ লগতে জনপ্ৰিয়তাও বহুলাংশে হেৰুৱাইছিল। কিন্তু শেহতীয়াভাৱে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে

মুগাৰ বিশুদ্ধতা নিৰ্ণয় কৰাৰ বাবে উদ্ভাৱন কৰা এই নতুন প্ৰযুক্তি কৌশলে মুগাৰ বিশুদ্ধতা যাত্ৰা অধিক উজ্জীৱিত কৰিব বুলি আশা কৰা হৈছে।

(১ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

ফিলিপাইনছৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয়

ডেকাই অনলাইনযোগে শুভেচ্ছামূলক বক্তব্য আগবঢ়াই উৎসাহিত কৰে। এই প্ৰশিক্ষণৰ জৰিয়তে বিদেশৰ উন্নত কৃষি পদ্ধতিৰ জ্ঞান লাভৰ নিজস্ব দক্ষতা বৃদ্ধি কৰি এই দিশত উন্নতি কৰাৰ যথেষ্ট অৱকাশ আছে বুলি উল্লেখ কৰে। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ৰাষ্ট্ৰীয় কৃষি উচ্চ শিক্ষা প্ৰকল্প (নাহেপ)ৰ সমন্বয়ক ড° কিশোৰ কুমাৰ শৰ্মাই আঁত ধৰা শুভাৰম্ভণি কাৰ্যসূচীত বিশ্ববিদ্যালয়ৰ কৃষি বিজ্ঞান গুৰু ড° জয়ন্ত ডেকা আৰু ছাত্ৰ কল্যাণ সঞ্চালক ড° ৰাণা প্ৰতাপ ভূঞাও শুভেচ্ছামূলক বক্তব্য আগবঢ়াই শিক্ষাৰ্থীসকলক উৎসাহিত কৰে।

ফিলিপাইনছৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় ধান গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানলৈ ৰাওনা হোৱাৰ প্ৰাক্‌মুহূৰ্ত্ত অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শিক্ষাৰ্থীৰ দলটোৰ সৈতে কৃষি মহাবিদ্যালয়ৰ বিজ্ঞানগুৰু ড° জয়ন্ত ডেকা, অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ৰাষ্ট্ৰীয় কৃষি উচ্চ শিক্ষা প্ৰকল্প (নাহেপ)ৰ সমন্বয়ক ড° কিশোৰ কুমাৰ শৰ্মাৰ সৈতে দেখা গৈছে।

বছৰেকীয়া বৰঙণি : ১০.০০ টকা।

প্ৰতিখনৰ মূল্য : ১.০০ টকা।

প্ৰকাশৰ স্থান : অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়,

যোৰহাট - ১৩। সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° প্ৰসন্ন কুমাৰ পাঠকৰ দ্বাৰা

প্ৰকাশিত আৰু প্ৰচাৰিত। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয় অফছেট ছপাশাল, যোৰহাট - ১৩ ত মুদ্ৰিত।

মুখ্য সম্পাদক : ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ